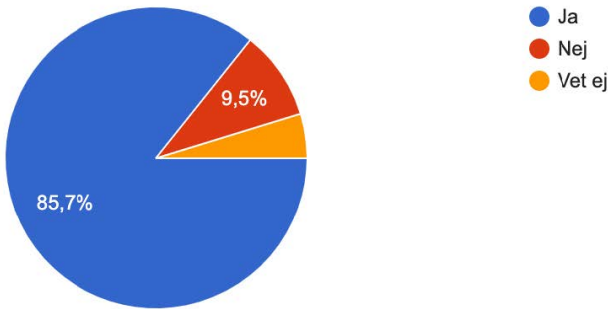

SVERIGES 21 LÄNSSTYRELSE SVARAR:

Så påverkas naturreservat och skyddad natur av minskade anslag och bristande resurser

Bedömer du att besökare på de statliga naturreservaten i länet i dag påverkas av bristande resurser?

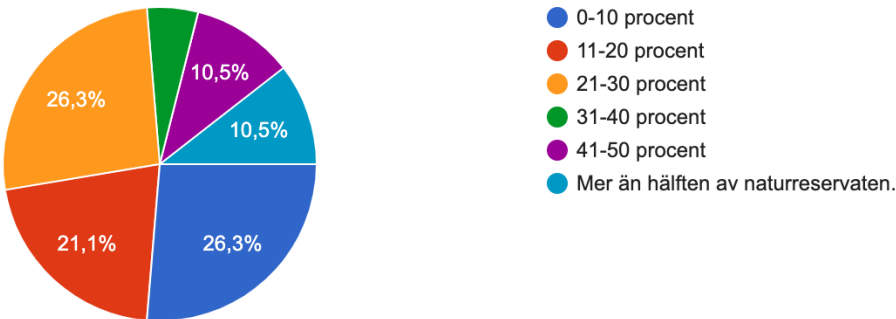
21 svar

Hur stor andel av de statliga naturreservaten i länet saknar en aktuell skötselplan?

 [Kopiera diagram](#)

19 svar

Denna granskning fokuserar på hur resursbrist påverkar förvaltningen och skötseln av statliga naturreservat i Sverige. Anslagsminskningarna har haft konsekvenser för både upplevelsevärden och naturvårdsåtgärder.

Följande underlag samlar svar från Magasin Friluftslivs enkät som besvarats av Sveriges samtliga 21 länsstyrelser under februari 2025.

Länsstyrelsen Östergötland

Bedömer du att besökare på de statliga naturreservaten i länet i dag påverkas av bristande resurser?

Svar: Vet ej

På vilket sätt har upplevelsevärdena och friluftsinfrastrukturen påverkats?

Svar: Upplevelsevärdena finns nog kvar, men tillgången till leder och annan service kommer successivt att minska. Vissa anläggningar kan behöva rivas istället för att underhållas. Även minskningar på att uppdatera information i form av hemsida, gränsmarkering, foldrar och skyltar.

På vilket sätt har naturvärdena påverkats?

Svar: Effekten av minskade medel kommer inte i ett slag, utan det sker successivt. Vi har hittills minskat vårt arbete med restaureringar och åtgärder i skogsmark och mer artinriktad skötsel. Större andel av vårt arbete sker reaktivt i stället för proaktivt. Än så länge har vi kunnat upprätthålla de mest prisnoterade åtgärderna i ängs- och betesmarker.

Hur stor andel av de statliga naturreservaten i länet saknar en aktuell skötselplan?

Svar: 0-10 %

Om skötselanslaget ligger kvar på denna nivå i tre år, vilka konsekvenser kommer det att få?

Svar: Arbetet med gränsmarkeringar kommer troligen att upphöra helt. På vissa områden kanske vi behöver hoppa över slåttern typ vartannat år. Mindre resurser att hantera riskträd och upprätthålla status på leder. Sluta med vedpåfyllning och sophantering. Därtill allmänt sämre "koll" på de områden som vi ansvarar för pga minskad personalstyrka. Mer reaktivt arbete och en underhållsskuld som skjuts till framtiden.

Hur stor anslagsökning skulle ni behöva för att sköta om naturreservaten i länet så att natur- och upplevelsevärdena kvarstår?

Svar: Skötselschablonen är idag på under CA 20 mkr. Den skulle behöva höjas till åtminstone 30 mkr för att kunna hålla en långsiktig nivå. Så en höjning på 50 % skulle vara rimligt kan jag tycka. Därtill lämpar sig natur- och friluftslivsskötsel väldigt dåligt för svängningar i anslagstilldelning. Hellre stabil långsiktig nivå än så kallade "satsningar". Problemet med satsningar är att de också ska skötas och underhållas i framtiden. Vi har svårt att kunna anpassa oss efter plötsliga medelstilldelningar och har inte ledig kapacitet tillgänglig om det plötsligt uppstår ledigt ekonomiskt utrymme.

Länsstyrelsen Gotland

Bedömer du att besökare på de statliga naturreservaten i länet i dag påverkas av bristande resurser?

Svar: Ja

På vilket sätt har upplevelsevärdena och friluftsinfrastrukturen påverkats?

Svar: Små resurser leder till hårdare prioriteringar, underhåll som inte är nödvändigt sätts på sparlåga, spänger, fågeltorn, lappas och lagas. All infrastruktur går inte att ersätta när de inte går att lappa och laga längre. Underhåll av byggnader (på Gotland ofta statliga byggnadsminnen) i reservat drabbas, nödvändigt underhåll som byten tex byten av tak och fasader sätts på vänt vilket leder till skador på unika byggnader och ökade kostnader i framtiden. Mindre resurser leder till sämre upplevelser för besökaren, vägar och stigar i sämre skick förvårar för den med funktionsvariationer, arbete med tillgänglighetsanpassning kan endast ske i mindre omfattning. Problem med igenväxning och invasiva arter kan inte utföras i den takt som är önskvärt vilket leder till sämre upplevelser för besökarna.

På vilket sätt har naturvärdena påverkats?

Svar: Kostsamma åtgärder som restaureringar och stora röjningar skjuts på framtiden, arbete med bekämpning av invasiva arter kan inte utföras i önskad omfattning. Vilket leder till att problem inte kan åtgärdas från grunden. Som exempel kan nämnas igenväxning med bland annat Vejksel på Stora Karlsö samt Vresros och Spärroxbär på Gotland. Vilket leder till att livsmiljöerna för andra arter försämras

Hur stor andel av de statliga naturreservaten i länet saknar en aktuell skötselplan?

Svar: Mer än hälften av naturreservaten

Om skötselanslaget ligger kvar på denna nivå i tre år, vilka konsekvenser kommer det att få?

Svar: De problem vi redan ser accentueras, dvs fler anläggningar behöver tas ut bruk, och problem med igenväxning ökar. Brister i fastighetsunderhåll skapar långsamt mer omfattande skador på byggnader. Samtidigt skapar minskade anslag ökad kreativitet och mer fokus på samarbete och samfinansiering. Problemen med minskade eller oförändrat skötselanslag kan förmodligen mildras om det kan ske parallellt med uppväxling av tex EU-finansiering via tex LIFE eller regionalfonder, men i så fall ställs ökade krav på många myndigheter att kunna hantera medel från andra finansiärer.

Hur stor anslagsökning skulle ni behöva för att sköta om naturreservaten i länet så att natur- och upplevelsevärdena kvarstår?

Svar: En fråga som inte har ett svar, dels beroende på att aktuella skötselplaner saknas men också på att frågan är beroende av ambitionsnivå. Både vad gäller naturvärden och upplevelsevärden. Det största problemet är sannolikt bristen på långsiktighet, med budgetar som ökar så snabbt att medlen inte kan förbrukas med en regering och minskar lika snabbt med nästa ges få möjligheter till långsiktighet. Med en långsiktighet som omfattade längre tid än en mandatperiod skulle tillgängliga resurser kunna användas effektivare.

Länsstyrelsen Gävleborg

Bedömer du att besökare på de statliga naturreservaten i länet i dag påverkas av bristande resurser?

Svar: Nej

På vilket sätt har upplevelsevärdena och friluftsinfrastrukturen påverkats?

Svar: Finns endast sophantering de mest välbesökta områden. Besökare får ta med sig egen ved eller såga och klyva ved på plats som vi har lagt ut.

På vilket sätt har naturvärdena påverkats?

Svar: Naturvärden har ej påverkas i dagsläget.

Hur stor andel av de statliga naturreservaten i länet saknar en aktuell skötselplan?

Svar: 11-20 %

Om skötselanslaget ligger kvar på denna nivå i tre år, vilka konsekvenser kommer det att få?

Svar: Vi behöva minska bemanningen och kan ej genomföra större restaurerings åtgärder. Det blir svårt att markera gränser till nya reservat i terrängen. Inga nya friluftsanordningar.

Hur stor anslagsökning skulle ni behöva för att sköta om naturreservaten i länet så att natur- och upplevelsevärdena kvarstår?

Svar: Idag får vi 10 Mkr. Vi skulle kunna nivå både mht biologisk skötsel och åtgärder för friluftslivet om vi fick 13 Mkr. Dvs 30% ökning.

Länsstyrelsen Västernorrland

Bedömer du att besökare på de statliga naturreservaten i länet i dag påverkas av bristande resurser?

Svar: Ja

På vilket sätt har upplevelsevärdena och friluftsinfrastrukturen påverkats?

Svar: Att olika anläggningar förfaller och att leder får sämre underhåll, t ex träd ligger kvar längre och spärrar vägen. Att ved inte tillhandahålls i samma utsträckning vid populära målpunkter, att tillfartsvägar får sämre underhåll, skyltar inte byts ut när de blir dåliga, att tillsynen försämras och det sällan är någon personal på plats som kan tillsyna områdena både vad gäller regelefterlevnad men också skötselbehoven.

På vilket sätt har naturvärdena påverkats?

Svar: Vi prioriterar naturskötseln och i stora drag klarar vi den och då framförallt för att vi har stora LIFE-projekt pågående som finansierar en del av vårt beting. Vår uppföljning av naturvärdena brister och klaras inte av. Naturvärden som vi inte förmår att jobba tillräckligt med utifrån resurssituationen är sötvattenmiljöer, skogsmiljöer och hotet från invasiva arter.

Hur stor andel av de statliga naturreservaten i länet saknar en aktuell skötselplan?

Svar: 21-30 %

Om skötselanslaget ligger kvar på denna nivå i tre år, vilka konsekvenser kommer det att få?

Svar: Den största bristen kommer att vara att gränser för de skyddade områdena antingen saknas eller är mycket dåligt underhållna vad gäller utmålning och att rågångar växer igen och stolpar har försvunnit. Dålig arbetsmiljö för personalen som inte har förutsättningar att genomföra alla åtgärder i skötselplaner och behov som uppstår samt svara upp mot allmänhetens förväntningar.

Ensamarbete för fältpersonal innebär ibland en sämre arbetsmiljö och risker. Stora svårigheter att iståndsätta nytillkommande skyddade områden. Vi kommer att minska på plogning av tillfartsvägar och parkeringar vintertid. Färre entreprenörer får mer begränsade uppdrag.

Hur stor anslagsökning skulle ni behöva för att sköta om naturreservaten i länet så att natur- och upplevelsevärdena kvarstår?

Svar: För att vi skulle kunna hålla en bra standard och ha en rimlig arbetsmiljö behövs minst det dubbla anslaget- ca 10 miljoner ytterligare och då också med tanke på alla nytillkommande reservat.

Länsstyrelsen Västmanland

Bedömer du att besökare på de statliga naturreservaten i länet i dag påverkas av bristande resurser?

Svar: Ja

På vilket sätt har upplevelsevärdena och friluftsinfrastrukturen påverkats?

Svar: Färre nyinvesteringar och minskat underhåll av anläggningar. Minskade satsningar på information och naturvägledning. Kvantitet och kvalité kommer sakta men säkert att behöva minskas ner.

På vilket sätt har naturvärdena påverkats?

Svar: Ännu ingen stor negativ påverkan mer än att vi dragit ner på restaureringstakten inom naturtyper som inte definieras som våtmarksmiljöer.

Hur stor andel av de statliga naturreservaten i länet saknar en aktuell skötselplan?

Svar: 0-10 %

Om skötselanslaget ligger kvar på denna nivå i tre år, vilka konsekvenser kommer det att få?

Svar: Svår fråga att besvara men vi kommer att fokusera på att upprätthålla skötseln i befintliga ängs- och betesmarker och minska ner ambitionerna om att restaurera ytterligare arealer om det inte rör sig om våtmarksmiljöer där det finns särskilda pengar att söka. På friluftslivssidan kommer vi fokusera på att underhålla de anläggningar vi har och undvika nyinvesteringar. Kostsamma underhållsåtgärder kan bli svåra att genomföra så det finns risk för att anläggningar kan behöva stängas, temporärt eller permanent. Mest utsatta just nu är stigar i granskog där underhållet efter de senaste årens granbarkborreangrepp sprungit iväg kostnadsmässigt och är svårt att rymma.

Hur stor anslagsökning skulle ni behöva för att sköta om naturreservaten i länet så att natur- och upplevelsevärdena kvarstår?

Svar: För att känna oss trygga i att vi kan upprätthålla samma standard som i dag skulle vi behöva en höjning med runt 2 miljoner (ca 30%). Vill vi kunna utveckla natur- och friluftslivsvärden både i befintliga områden och i områden som skyddats i sen tid behövs mer resurser.

Länsstyrelsen Blekinge

Bedömer du att besökare på de statliga naturreservaten i länet i dag påverkas av bristande resurser?

Svar: Ja

På vilket sätt har upplevelsevärdena och friluftsinfrastrukturen påverkats?

Svar: Vi har inte kunnat renovera, byta ut och utveckla friluftsinfrastruktur i den omfattning som är nödvändig. Det handlar om toaletter, ledmarkeringar, grillplatser, bryggor, spänger, parkeringsplatser, fågeltorn m.m. Eftersom vi har ett omfattande friluftsliv i skärgården som kräver båttransporter innebär det dyrare kostnader jämfört med att hantera anläggningar på fastlandet.

På vilket sätt har naturvärdena påverkats?

Svar: Vi har inte kunnat genomföra restaureringar och löpande skötselåtgärder i den omfattning som våra skötselplaner anger. Blekinge har en omfattande andel betesmarker där vi har behov av att göra mer naturvårdsåtgärder för att hålla markerna öppna och bevara naturvärden. Eftersom många skyddade områden finns i skärgården kräver det dyrare kostnader jämfört med att sköta områden på fastlandet. Idag har flera områden skötselbehov där igenväxning är ett påtagligt bekymmer.

Hur stor andel av de statliga naturreservaten i länet saknar en aktuell skötselplan?

Svar: 11-20 %

Om skötselanslaget ligger kvar på denna nivå i tre år, vilka konsekvenser kommer det att få?

Svar: Underhållet kommer bli ännu mer eftersatt och underhållsskulden därmed öka.

Hur stor anslagsökning skulle ni behöva för att sköta om naturreservaten i länet så att natur- och upplevelsevärdena kvarstår?

Svar: 50% eller ca 6-7 miljoner (för Blekinges del skulle skötselanslaget behöva ligga på ca 18 miljoner kronor årligen under den närmaste framtiden).

Länsstyrelsen Skåne

Bedömer du att besökare på de statliga naturreservaten i länet i dag påverkas av bristande resurser?

Svar: Ja

På vilket sätt har upplevelsevärdena och friluftsinfrastrukturen påverkats?

Svar: Leder kan blockeras av träd som vält eller vara svårframkomliga av andra anledningar, t.ex. igenväxning eller att dåliga broar inte ersätts med ny bro. Färre toaletter i skyddade områden. Inga nya friluftslivsanordningar.

På vilket sätt har naturvärdena påverkats?

Svar: Invasiva arter tränger undan värdefulla arter, områden växer igen vilket också leder till att värdefulla arter försvinner. Nya områden kan inte restaureras enligt skötselplan då vi endast har möjlighet att arbeta med löpande skötsel och försöka bevara det vi har.

Hur stor andel av de statliga naturreservaten i länet saknar en aktuell skötselplan?

Svar: 31-40 %

Om skötselanslaget ligger kvar på denna nivå i tre år, vilka konsekvenser kommer det att få?

Svar: Vi kommer inte att kunna restaurera nya marker, troligen inte heller att bevara det vi har. Känsliga arter kommer att försvinna.

Hur stor anslagsökning skulle ni behöva för att sköta om naturreservaten i länet så att natur- och upplevelsevärdena kvarstår?

Svar: Svårt att svara på.

Länsstyrelsen Jämtland

Bedömer du att besökare på de statliga naturreservaten i länet i dag påverkas av bristande resurser?

Svar: Nej

På vilket sätt har upplevelsevärdena och friluftsinfrastrukturen påverkats?

Svar: Än så länge ingen större effekt.

På vilket sätt har naturvärdena påverkats?

Svar: -

Hur stor andel av de statliga naturreservaten i länet saknar en aktuell skötselplan?

Svar: 0-10 %

Om skötselanslaget ligger kvar på denna nivå i tre år, vilka konsekvenser kommer det att få?

Svar: Vi kommer inte ha råd att underhålla stora friluftsanläggningar och kanske tvingas avyttra en del. Vi kan också tvingas prioritera tydligare bland skötselåtgärder.

Hur stor anslagsökning skulle ni behöva för att sköta om naturreservaten i länet så att natur- och upplevelsevärdena kvarstår?

Svar: Kan inte ge någon siffra på det nu. Klar är dock att anslagen måste öka avsevärt om vi ska klara kraven från restaureringsförordningen.

Länsstyrelsen Stockholm

Bedömer du att besökare på de statliga naturreservaten i länet i dag påverkas av bristande resurser?

Svar: Ja

På vilket sätt har upplevelsevärdena och friluftsinfrastrukturen påverkats?

Svar: Bristande underhåll av anordningar, en låg servicenivå som inte kan åtgärdas.

På vilket sätt har naturvärdena påverkats?

Svar: Behovet av restaureringsåtgärder stort men åtgärder kan endast utföras i begränsad omfattning.

Hur stor andel av de statliga naturreservaten i länet saknar en aktuell skötselplan?

Svar: 21-30 %

Om skötselanslaget ligger kvar på denna nivå i tre år, vilka konsekvenser kommer det att få?

Svar: Risk för att även löpande skötsel måste dras ner, ännu lägre servicenivå för besökare.

Hur stor anslagsökning skulle ni behöva för att sköta om naturreservaten i länet så att natur- och upplevelsevärdena kvarstår?

Svar: 100 procent eller cirka 15 miljoner kr.

Länsstyrelsen Norrbotten

Bedömer du att besökare på de statliga naturreservaten i länet i dag påverkas av bristande resurser?

Svar: Ja

På vilket sätt har upplevelsevärdena och friluftsinfrastrukturen påverkats?

Svar: Anläggningar kan inte tas om hand så de måste avvecklas vilket gör att tillgängligheten minskar framförallt för ovana besökare i naturen samt de som andra utmaningar att färdas i obruten terräng.

På vilket sätt har naturvärdena påverkats?

Svar: Medel för naturvårdande åtgärder minskar varför exempelvis naturvårdsbränning blir svårt att göra i den omfattning som behövs.

Hur stor andel av de statliga naturreservaten i länet saknar en aktuell skötselplan?

Svar: 21-30 %

Om skötselanslaget ligger kvar på denna nivå i tre år, vilka konsekvenser kommer det att få?

Svar: Framförallt minskad tillgänglighet.

Hur stor anslagsökning (i procent och i kronor) skulle ni behöva för att sköta om naturreservaten i länet så att natur- och upplevelsevärdena kvarstår?

Svar: Svår fråga att ge exakt svar på men om anslagen kvarställt på de medel som gällde fram till 2022 hade natur och upplevelsevärdena kvarstått de närmaste åren. Då var de nästan 3 gånger så höga (ca 50 miljoner).

Länsstyrelsen Dalarna

Bedömer du att besökare på de statliga naturreservaten i länet i dag påverkas av bristande resurser?

Svar: Ja

På vilket sätt har upplevelsevärdena och friluftsinfrastrukturen påverkats?

Svar: Vi behöver prioritera naturtypsskötsel framför leder och anordningar.

På vilket sätt har naturvärdena påverkats?

Svar: Vi prioriterar ffa gräsmarker, andra lite mer långsiktiga åtgärder får vänta.

Hur stor andel av de statliga naturreservaten i länet saknar en aktuell skötselplan?

Svar: 11-20 %

Om skötselanslaget ligger kvar på denna nivå i tre år, vilka konsekvenser kommer det att få?

Svar: Vi tvingas stänga av vissa leder, och förfall av leder och anordningar där vi inte har råd med underhåll kommer att bli mer synligt.

Hur stor anslagsökning skulle ni behöva för att sköta om naturreservaten i länet så att natur- och upplevelsevärdena kvarstår?

Svar: Vad gäller ej särskilt riktade medel (såsom våtmarksmedel) så skulle de behöva öka med åtminstone 50%

Länsstyrelsen Södermanland

Bedömer du att besökare på de statliga naturreservaten i länet i dag påverkas av bristande resurser?

Svar: Ja

På vilket sätt har upplevelsevärdena och friluftsinfrastrukturen påverkats?

Svar: Vi kan inte underhålla de befintliga anordningarna som har behov av underhåll och vi har inte råd att anlägga nya efterfrågade anläggningar, t ex anläggningar för att öka tillgängligheten, i den utsträckning som efterfrågas. Detta begränsar antal besökare i naturreservaten. Vi har också fått prioritera ner aktiviteter för att stärka upplevelsevärdena i form av t ex guidningar och naturumsverksamhet och annan naturinformation (t ex temaleder, tryckt information, skyltning). Vi har också fått nedprioritera sophantering och vedutläggning vilket försämrar upplevelsen för besökarna.

På vilket sätt har naturvärdena påverkats?

Svar: Många naturreservat har naturtyper som inte kommer att kunna skötas enligt skötselplanerna pga av begränsade resurser. Flera av dessa naturtyper hyser arter som riskerar att försvinna eller hotas starkt om de inte sköts aktivt, t ex ängs- och betesmarker. Under de senaste åren har vi fått prioritera säkerheten pga de omfattande granbarkborreangreppen vilket gjort att vi inte kunnat sköta de ovan nämnda skötselintensiva naturtyperna. Det har i vissa områden blivit skador på skogen då ved inte kunnat läggas ut och besökare har tagit ved från skogen där detta inte är tillåtet. En annan konsekvens är att nedskräpningen har ökat då sophanteringen minskat. Vi har många gamla skötselplaner som behöver revideras för att ta in ny kunskap och nya förutsättningar.

Hur stor andel av de statliga naturreservaten i länet saknar en aktuell skötselplan?

Svar: 41-50 %

Om skötselanslaget ligger kvar på denna nivå i tre år, vilka konsekvenser kommer det att få?

Svar: Detta blir fortsatta konsekvenser enligt ovan (behoven kommer dessutom att ackumuleras). Naturvärdena kommer att hotas, arter kommer att försvinna och möjligheten till friluftsliv begränsas.

Hur stor anslagsökning skulle ni behöva för att sköta om naturreservaten i länet så att natur- och upplevelsevärdena kvarstår?

Svar: För att sköta om reservaten behövs förutom mer medel för åtgärder, även resurser för att tillsätta kompetent långsiktig personal som får vara kvar och hinner lära upp sig. Anslagen bör öka med 60 % för att komma tillbaka till samma nivå som 2021/2022.

Länsstyrelsen Örebro

Bedömer du att besökare på de statliga naturreservaten i länet i dag påverkas av bristande resurser?

Svar: Ja

På vilket sätt har upplevelsevärdena och friluftsinfrastrukturen påverkats?

Svar: Stängda leder. Avsaknad av ved. Sämre underhåll av anläggningar generellt, ex spänger.

På vilket sätt har naturvärdena påverkats?

Svar: Minskade arealer slätter och betesmark. Minskade arealer av röjning och stängsling har en negativ påverkan på odlingslandskapsmark. Minskad restaurering när medel behöver användas till att sköta befintliga värden.

Hur stor andel av de statliga naturreservaten i länet saknar en aktuell skötselplan?

Svar: 41-50 %

Om skötselanslaget ligger kvar på denna nivå i tre år, vilka konsekvenser kommer det att få?

Svar: Negativa konsekvenser för naturvärden, upplevelsevärden och friluftsinfrastruktur.

Hur stor anslagsökning skulle ni behöva för att sköta om naturreservaten i länet så att natur- och upplevelsevärdena kvarstår?

Svar: 100% Dvs. ca 10 miljoner till.

Länsstyrelsen Uppsala

Bedömer du att besökare på de statliga naturreservaten i länet i dag påverkas av bristande resurser?

Svar: Ja

På vilket sätt har upplevelsevärdena och friluftsinfrastrukturen påverkats?

Svar: Lägre servicenivå, otillräckligt underhåll av anordningar och stigar.

På vilket sätt har naturvärdena påverkats?

Svar: -

Hur stor andel av de statliga naturreservaten i länet saknar en aktuell skötselplan?

Svar: -

Om skötselanslaget ligger kvar på denna nivå i tre år, vilka konsekvenser kommer det att få?

Svar: -

Hur stor anslagsökning skulle ni behöva för att sköta om naturreservaten i länet så att natur- och upplevelsevärdena kvarstår?

Svar: 50-100 %

Länsstyrelsen Kronoberg

Bedömer du att besökare på de statliga naturreservaten i länet i dag påverkas av bristande resurser?

Svar: Ja

På vilket sätt har upplevelsevärdena och friluftsinfrastrukturen påverkats?

Svar: Vi har inte möjlighet att underhålla anordningar i önskad omfattning. Vi har t ex stängt flera toaletter och tagit bort sopställ.

På vilket sätt har naturvärdena påverkats?

Svar: Inte observerat påverkan

Hur stor andel av de statliga naturreservaten i länet saknar en aktuell skötselplan?

Svar: 0-10 %

Om skötselanslaget ligger kvar på denna nivå i tre år, vilka konsekvenser kommer det att få?

Svar: Risk för slitage på omgivande natur om vandringsleder inte underhålls. Ytterligare rastplatser riskerar stängas. Vandringsleder riskerar stängas. Tillgängligheten kommer att försämrast.

Samarbete med friluftslivsaktörer kommer att minska. Den övergripande tillsynen kommer att minska.

Hur stor anslagsökning skulle ni behöva för att sköta om naturreservaten i länet så att natur- och upplevelsevärdena kvarstår?

Svar: 25 %, 2-2,5 miljoner.

Länsstyrelsen Halland

Bedömer du att besökare på de statliga naturreservaten i länet i dag påverkas av bristande resurser?

Svar: Ja

På vilket sätt har upplevelsevärdena och friluftsinfrastrukturen påverkats?

Svar: Vi bygger inga nya anläggningar och monterar i många fall ner befintliga om de går sönder. Målet är att om möjligt kunna bibehålla den nivå vi har.

På vilket sätt har naturvärdena påverkats?

Svar: Vi har mycket små möjligheter att restaurera naturmiljöer som försämrats, t.ex. betesmarker som växer igen. När det gäller våtmarker sker det just nu istället ganska stora satsningar, så där kan vi utveckla naturvärdena.

Hur stor andel av de statliga naturreservaten i länet saknar en aktuell skötselplan?

Svar: 11-20 %

Om skötselanslaget ligger kvar på denna nivå i tre år, vilka konsekvenser kommer det att få?

Svar: Vi tappar successivt både naturvärden och friluftsvärden, reservaten försämrar värde försämrar lite i taget. Möjligheten att bevara viktiga livsmiljöer för hotade arter minskar.

Hur stor anslagsökning skulle ni behöva för att sköta om naturreservaten i länet så att natur- och upplevelsevärdena kvarstår?

Svar: Anslaget för förvaltning av skyddad natur skulle behöva vara ungefär fem gånger så stort för att vi ska kunna nå målen med de skyddade områdena. Hallands länsstyrelse är tilldelade drygt 12 miljoner kronor för förvaltningen för 2025, drygt 60 miljoner vore mer rimligt för att nå målen.

Länsstyrelsen Kalmar

Bedömer du att besökare på de statliga naturreservaten i länet i dag påverkas av bristande resurser?

Svar: Ja

På vilket sätt har upplevelsevärdena och friluftsinfrastrukturen påverkats?

Svar: Mindre städning av toaletter och tillsyn. Färre nya friluftsanordningar uppförs.

På vilket sätt har naturvärdena påverkats?

Svar: Nuvarande medel räcker för den löpande skötseln men takten på olika typer av restaureringar och stängsling för att åter få på bete på igenväxta marker är för låg.

Hur stor andel av de statliga naturreservaten i länet saknar en aktuell skötselplan?

Svar: 21-30 %

Om skötselanslaget ligger kvar på denna nivå i tre år, vilka konsekvenser kommer det att få?

Svar: Vi kommer dra på oss en underhållsskuld då vi inte kan underhålla friluftsanordningar i den omfattning vi skulle behöva, risk för att anordningar måste tas bort istället för att rustas när det blir större och dyrare underhåll. Samma sak med naturvårdsåtgärder. Om vi inte har medel för att stängsla och röja markerna ökar igenväxningen, naturvärden riskerar att förloras och kostnaderna kommer att bli större den dagen åtgärden ska göras.

Hur stor anslagsökning skulle ni behöva för att sköta om naturreservaten i länet så att natur- och upplevelsevärdena kvarstår?

Svar: Svårt att säga exakt men nyligen kom Miljömålsberedningens förslag att riksdagen ökar beloppet på anslaget 1:3 i utgiftsområde 20 med i genomsnitt 1,6 miljarder kronor per år under perioden 2026–2030 för skötsel av skyddad natur i statliga naturreservat, nationalparker, Natura 2000-områden m.m.

Länsstyrelsen Värmland

Bedömer du att besökare på de statliga naturreservaten i länet i dag påverkas av bristande resurser?

Svar: Ja

På vilket sätt har upplevelsevärdena och friluftsinfrastrukturen påverkats?

Svar: Områden som är särskilt besöksanpassade prioriteras i drift och underhåll av tex leder och anordningar, men även där underhålls/repaseras i första hand sådant som innebär säkerhetsrisker. Översyn av områden som har färre besökare prioriteras ner genom att tex leder inte röjs lika ofta eller inte alls. Vi har minskat, eller ibland helt slutat, med tillförsel av ved med konsekvens att naturen runtomkring rastplatsen tagit skada.

På vilket sätt har naturvärdena påverkats?

Svar: Vi har inte några sammanställda uppgifter på det.

Hur stor andel av de statliga naturreservaten i länet saknar en aktuell skötselplan?

Svar: -

Om skötselanslaget ligger kvar på denna nivå i tre år, vilka konsekvenser kommer det att få?

Svar: För friluftslivet: 2021-2022 när anslaget var väsentligt högre gjordes många förbättringar, både i leder och i anordningar, men dessa behöver underhållas för att bestå. Vi riskerar att ha en underhållsskuld inom några år om inte anslaget ökat. För naturvärdena prioriteras att bevara befintliga värden. Restaurering begränsas.

Hur stor anslagsökning skulle ni behöva för att sköta om naturreservaten i länet så att natur- och upplevelsevärdena kvarstår?

Svar: Det har vi inte någon tagit fram någon siffra på.

Länsstyrelsen Västerbotten

Bedömer du att besökare på de statliga naturreservaten i länet i dag påverkas av bristande resurser?

Svar: Ja

På vilket sätt har upplevelsevärdena och friluftsinfrastrukturen påverkats?

Svar: Underhåll blir eftersatt, färre platser med ved, mycket mindre skyltning och annan naturvägledning. De nya reservaten besöksanpassas i mindre omfattning eftersom resurserna läggs på att hålla igång äldre områden. Totalt sett ger detta färre besökare får möjlighet att uppleva de fantastiska naturmiljöerna som är skyddade i länet.

På vilket sätt har naturvärdena påverkats?

Svar: Inte så mycket ännu eftersom detta har prioriterats (på bekostnad av friluftsliv, information, gränsmarkeringar etc.) Dock kommer skötseln igång allt senare i de nyaste reservaten och restaureringar skjuts på framtiden.

Hur stor andel av de statliga naturreservaten i länet saknar en aktuell skötselplan?

Svar: 21-30 %

Om skötselanslaget ligger kvar på denna nivå i tre år, vilka konsekvenser kommer det att få?

Svar: Fortsatt eftersatt underhåll, på sikt stängs/rivs anläggningar. Minskad biologiska skötsel, ffa i nya reservat. Gränser markeras och underhålls i otillräcklig omfattning. Uppsägningar av personal vilket ger generellt mindre skötsel.

Hur stor anslagsökning skulle ni behöva för att sköta om naturreservaten i länet så att natur- och upplevelsevärdena kvarstår?

Svar: Vi behöver dubbla dagens anslag men det behövas mer om det tillkommer många nya reservat eller om prisökningarna fortsätter

Länsstyrelsen Västra Götaland

Bedömer du att besökare på de statliga naturreservaten i länet i dag påverkas av bristande resurser?

Svar: Ja

På vilket sätt har upplevelsevärdena och friluftsinfrastrukturen påverkats?

Svar: Det gäller framförallt välbehövliga upprustningar av fågeltorn, spänger och till viss del leder (beroende på ambitionsnivå). Vi skulle vilja arbeta mer naturvägledande med t ex skyltning inne i de skyddade områdena, dit kommer vi inte idag. Vi bygger upp en underhållsskuld på befintliga anordningar.

På vilket sätt har naturvärdena påverkats?

Svar: Än så länge klarar vi att behålla en hyfsad nivå i Västra Götaland när det gäller redan befintliga skötta områden, delvis pga annan finansiering inom exempelvis EU Llfeprojekt. Däremot har vi svårt att iordningställa nybildade reservat och vi har inte heller resurser till uppföljning i dessa områden. Det kan innebära att områden man skyddat förlorar sina naturvärden och när vi märker detta så är det försent.

Hur stor andel av de statliga naturreservaten i länet saknar en aktuell skötselplan?

Svar: Mer än hälften av naturreservaten.

Om skötselanslaget ligger kvar på denna nivå i tre år, vilka konsekvenser kommer det att få?

Svar: Vi kommer att förlora naturvärden och vi kommer inte att ha råd att arbeta med inventeringar och uppföljningar för att visa detta. Vi kommer ev att behöva stänga av vissa leder. Vi har stora problem med askskottsjuka i flera besöksintressanta områden och det är väldigt dyrt att åtgärda.

Hur stor anslagsökning skulle ni behöva för att sköta om naturreservaten i länet så att natur- och upplevelsevärdena kvarstår?

Svar: Här behöver vi titta på det som kallas skötselschablonen, dvs exklusive riktade satsningar som t ex invasiva arter, våtmarksåtgärder (där finns mycket medel och görs mycket!), rovdjur mm. Det är mycket svårt att uppskatta behovet, dels eftersom datat som kan visa på behovet och som vi sitter på behöver kvalitetsgranskas, vilket vi inte har medel till idag, dels beror det på vilken ambitionsnivå man skulle ha. Men säg att vi skulle behöva det dubbla, dvs ca 50 milj till per år.

Länsstyrelsen Jönköping

Bedömer du att besökare på de statliga naturreservaten i länet i dag påverkas av bristande resurser?

Svar: Ja

På vilket sätt har upplevelsevärdena och friluftsinfrastrukturen påverkats?

Svar: Det tar längre tid att åtgärda till exempel träd över leden eller trasig spång. Det tar också längre tid för oss att få veta att något är fel eftersom det oftare kommer från besökarna numera på grund av att vi har färre tillsynspersoner och mindre tillsyn själva. Vi tar bort mer än vi ersätter, till exempel trasiga bord. Trivselpysslet har i stort sett försvunnit (röja fram utsikter, fixa det lilla extra). Vi har bara upprätthållit hjälplig tillgänglighet, inte satsat något nytt. Vi har fått klagomål i nationalparken på att vi inte har soptunnor. Det är faktiskt inte så mycket nedskräpning, men folk upplever en sämre service. (Det här kan man också se som en sund tillvänjning, det beror på vilket perspektiv man har. Folk sköter sig ganska bra, bevisligen.)

På vilket sätt har naturvärdena påverkats?

Svar: Vi hinner inte måla gränserna (vare sig nya eller sådana som behöver underhållas) i rätt tid vilket kommer märkas på sikt (risk för felavverkningar när grannar gör åtgärder + att besökare inte lika lätt vet när de är i ett reservat och inte och alltså riskerar att inte följa föreskrifterna i ett reservat). Felaktiga avverkningar har för övrigt redan skett, om än inte i någon avgörande omfattning. När det gäller naturvärdena så märks det inte så mycket än, dels för att vi inte har resurser till uppföljning, dels för att det är ett långsiktigt problem att vi bygger på skötselberget (till exempel att det slyar igen). Vi prioriterar ju de marker som skulle förfalla direkt om vi inte skötte dem, som slåtterängar.

Hur stor andel av de statliga naturreservaten i länet saknar en aktuell skötselplan?

Svar: 0-10 %

Om skötselanslaget ligger kvar på denna nivå i tre år, vilka konsekvenser kommer det att få?

Svar: Kostnaden för slitaget för anordningar som underlättar för besökare skjuts på framtiden. Om det då inte kommer till mer pengar i framtiden kommer vi behöva montera ner och prioritera hårt vilka områden som överhuvudtaget ska ha friluftslivsanordningar, Samma gäller för naturskötseln, vi gör det vi mår med och skjuter resten på framtiden. Det kan i många fall innebära att kostnaderna blir högre framöver (till exempel att hitta igen gränsmarkeringar som försvunnit helt eller röja sly som vuxit sig allt högre i stället för att ta det när det är mer hanterbart).

Hur stor anslagsökning skulle ni behöva för att sköta om naturreservaten i länet så att natur- och upplevelsevärdena kvarstår?

Svar: Allra viktigast vore att ha en jämn fördelning som inte varierar stort. Det är svårt att göra ett effektivt arbete när det svänger så mycket. Med det sagt så klarar vi alltså att upprätthålla en absolut miniminivå på kort sikt med de resurser vi har nu, men det är så klart inte hållbart på lång sikt eftersom vi skjuter skötsel på framtiden. Ett problem är att reservaten blir fler utan att det finns en koppling till att finansieringen av deras skötsel ökar. Jag törs faktiskt inte ge någon siffra. Behovet kan ses som nästan oändligt, men det är också direkt kopplat till vilken ambitionsnivå man vill ha. Vill vi till exempel göra det lättare för grupper som inte kommer ut i naturen så ofta kostar det en hel del. Handlar det om att "bara" sköta naturen kan man skipa just den kostnaden helt. Klart är i alla fall att vi behöver mer pengar än idag för att upprätthålla den nivå vi har idag även på sikt, och vill man öka ambitionsnivån behövs mer.

FRILUFTSLIV

ETT MAGASIN TILL DIG SOM MEDLEM
I FRILUFTSFRÄMJANDET. PRIS 79 KR

#1/2025

Lättillgänglig offpist

Unika åk i Stora Blåsjön

"... det handlar om
skidglädje, oavsett ålder
och erfarenhet."

FRILUFTS
FRÄMJANDET

Lätt och rolig matlagning ute med hela familjen + Test: alpina tillbehör för barn
På våffeljakt i Härjedalstriangeln + Granskning: Miljardskillnad i stöd till idrottsrörelse och friluftsliv
De startar skidskola för barn med autism + Snöskor gör vinterskogen tillgänglig